

**Қ. И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті
жанындағы 6D070900 – «Металлургия», 6D071000 – «Материалтану және
жаңа материалдар технологиясы» және 6D074000 – «Наноматериалдар және
нанотехнология» бойынша диссертациялық кеңестің
6D070900 – «Металлургия» мамандығы бойынша философия докторы
(PhD) дәрежесін алу үшін Жаслан Рымгүл Қуатқызының
«Темір-көміртекті негіздегі инновациялық технологияларды пайдалана
отырып, металл өнімдерінің балқытылу технологиясын жетілдіру және
сапасын арттыру» тақырыбындағы диссертациялық жұмысын қорғау
жөніндегі
ҚОРЫТЫНДЫСЫ**

Жұмыс «Қарағанды индустриялық университеті» КеАҚ орындалған және диссертациялық жұмыс түрінде ұсынылған.

Ғылыми кеңесшілер:

1. Жаутиков Бахыт Ахатович – техника ғылымдарының докторы, «Қ.И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті» КеАҚ-ның профессоры,
2. Романов Виктор Иванович – техника ғылымдарының кандидаты, «Қарағанды индустриялық университеті» КеАҚ-ның доценті,
3. Бабенко Анатолий Алексеевич - техника ғылымдарының докторы, Ресей Ғылым Академиясының Орал филиалының металлургия институтының профессоры (Екатеринбург, РФ).

Ресми рецензенттер:

1. Дүйсенова Сымбат Берікқалиқызы- PhD докторы (6D070900 – «Металлургия»), «Қазфосфат» ЖШС инженер-технологы, 6D070900 – «Металлургия» мамандығы бойынша 5 ғылыми жарияланым бар.
2. Рамазанова Райгүль Амангельдиновна-PhD докторы (6D070900 – «Металлургия»), «Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті» КеАҚ аға оқытушысы, 6D070900-«Металлургия» мамандығы бойынша 5 ғылыми жарияланым бар.

Диссертациялық жұмыстың нәтижелері бойынша 5 ғылыми жұмыс жарияланған, оның ішінде 1 ғылыми мақала Web of Science және Scopus базасына кіретін журналдарда, 3 мақала Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті ұсынған журналдарда жарияланған. Диссертациялық жұмыстың негізгі жаңалықтары және нәтижелері Халықаралық және республикалық ғылыми конференцияларда 1 баяндама түрінде жарияланған; 2 Еуразиялық патент және 3 Қазақстан Республикасының патенті.

Қорғау 2023 жылдың 6 қазанында сағат 10:00-да Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ «Металлургия және кен байыту институты» АҚ өтті.

Р.Қ. Жасланның диссертациялық жұмысымаңызды технологиялық мәселені шешуге бағытталған теориялық және эксперименттік зерттеулер кешенін ұсынады. Жұмыста оттекті конвертердегі көміртекті жартылай өнімді балқытуды оңтайландыру, конвертердің ағыс саңылауын оңтайландыру, болаттағы металл емес қосындылардың үлесін азайту мәселелері шешіледі. Сондай-ақ,

диссертацияда металл мен қождың балқымаларын аралық шөміштің құю бөлімінде сляб пен блюм дайындамасына үздіксіз құюға арналған инновациялық құрылғылар келтірілген.

Қазақстандағы өнеркәсіптік революция кезінде, сөзсіз жаппай цифрландыру кезеңінде өндірістік кәсіпорындарда жаңа технологияларды дамытуда, әзірлеуде және қолданыстағы технологияларды жаңғыртуда шұғыл қажеттілік туындайды.

Металдың сапасын арттыру үшін болат пен қорытпаларды өндіру теориясының негізінде жатқан физикалық химия саласының бірі ретінде химиялық термодинамика элементтерін пайдалана отырып, нақты ғылыми зерттеулер жүргізбестен әзірлеу мүмкін емес, бұл ретте прогрессивті технологиялық процестерді қолдану қажет.

Жоғары сапалы болаттар мен қорытпаларды өндіру технологиясын одан әрі жетілдіру қазіргі уақытта бақылау және басқару құралдарын әзірлеу негізіне алынуы мүмкін жүйелер мен процестердің физика-химиялық сипаттамалары туралы жеткілікті ақпараттың болмауымен шектеледі.

Диссертациялық жұмыстың тақырыбы Қазақстан Республикасы Үкіметінің жанындағы Ұлттық ғылыми кеңестің, «Геология, минералды және көмірсутек шикізатын өндіру және қайта өңдеу, жаңа материалдар, технология, қауіпсіз бұйымдар мен конструкциялар» басым бағыты бойынша, соның ішінде «Табиғи шикізат пен техногендік қалдықтарға негізделген көпмақсатты мақсаттағы жаңа материалдар» мамандандырылған ғылыми бағытымен байланысты.

Жүргізілген талдау нәтижелері бойынша және диссертацияда ұсынылған жұмыстың ғылыми деңгейі жаңашылдыққа ие және минералды шикізатты кешенді өңдеу технологиясының әлемдік техникалық көрсеткіштері мен даму тенденцияларына сәйкес келеді деген қорытынды жасауға болады.

Жаслан Рымгүл Қуатқызына 6D070900 – «Металлургия» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беру туралы мәселе бойынша дауыс беру нәтижелері:

Қолдаймын – 13;

Қарсымын – жоқ;

Жарамсыз бюллетеньдер – жоқ.

Осылайша, 6D070900 – «Металлургия», 6D071000 – «Материалтану және жаңа материалдар технологиясы» және 6D074000 – «Наноматериалдар және нанотехнология» бойынша диссертациялық кеңес көпшілік алдында диссертация қорғау және жасырын дауыс беру нәтижелері негізінде Жаслан Рымгүл Қуатқызына 6D070900 – «Металлургия» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беру туралы шешім қабылдады.

ДИССЕРТАЦИЯНЫҢ ЖІКТЕУ БЕЛГІЛЕРІ

1. Ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:

1) Диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған.

2) Диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған

3) Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес

2. Ғылымға маңыздылығы:

Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады/қоспайды, ал оның маңыздылығы ашылған/ашылмаған.

3. Өзі жазу принципі:

1) жоғары   2) орташа   3) төмен   4) өзі жазбаған

4. Ішкі бірлік принципі:

4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі

1) негізделген   2) жартылай негізделген   3) негізделмеген

4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды

1) айқындайды   2) жартылай айқындайды   3) айқындамайды

5. Ғылыми жаңашылдық принципі

5.1 Ғылыми нәтижелер мен қағидаттар жаңа болып табыла ма?

1) толығымен жаңа;

2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады);

3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)

5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа болып табыла ма?

1) толығымен жаңа;

2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады);

3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)

5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе?

1) толығымен жаңа;

2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады);

3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)

6. Негізгі қорытындылардың негізділігі

Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде негізделген/негізделмеген

7. Қорғауға шығарылған негізгі қағидаттар:

7.1 Қағидат дәлелденді ме?

1) дәлелденді   2) шамамен дәлелденді   3) шамамен дәлелденбеді

4) дәлелденбеді

7.2 Жаңа ма?

1) ия   2) жоқ

7.3 Қолдану деңгейі

1) тар   2) орташа   3) кең

8. Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі

8.1 Әдістеменің таңдауы - негізделген немесе әдіснама нақты жазылған

- 1) ия   2) жоқ

8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған:

- 1) ия   2) жоқ

9. Практикалық құндылық принципі

9.1 Диссертацияның теориялық маңызы бар

- 1) ия   2) жоқ

9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары:

- 1) ия   2) жоқ

9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа болып табылады?

- 1) толығымен жаңа;
2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады);
3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)

10. Жазу және ресімдеу сапасы

- 1) жоғары   2) орташа   3) орташадан төмен   4) төмен

11. Қолданбалы мәні бар диссертация нәтижелерін енгізу (пайдалану)

деңгейі

1) халықаралық деңгейде (лицензиялар сатылды, халықаралық гранттар алынды);

2) салааралық деңгейде

3) сала ауқымында

4) ұйымдар шеңберінде

12. Қолданбалы маңызы бар диссертациялардың нәтижелерін кеңінен пайдалану жөніндегі ұсынымдар

- 1) кеңейтілген пайдалануды талап етеді
2) кеңейтілген пайдалануды талап етпейді

Металлургия, материалтану және наноматериалдар бойынша Диссертациялық кеңестің төрағасы, техника ғылымдарының докторы, профессор

Кенжалиев Б.К

Металлургия, материалтану және наноматериалдар бойынша Диссертациялық кеңестің ғылыми хатшысы, физ-матем. ғылымдарының кандидаты

Мамаева А.А